

Тајни живот једног фото-панона

пише
Александар
Петровић

С тајао је, а ваља да и данас стоји, на оном месту у касарни поред којег морате проћи, један фото-пано. Шарени колаж фотографија „Из живота и рада јединице“, ретко би дуже од неколико секунди задржаво погледе оних који су у тој јединици „живели и радили“. Попут каквог дрвета, мењао је у циклусима своје рухо – од старих испуцалих слика до тазе фотографија интензивних боја. Годинама и деценијама ревносно, готово патриотски, вршио је фото-пано своју дужност не марећи за игнорисање „сталног састава“.

Некад с врха, а каткад и из самог центра правоугаоне површине од зелене чоје, посматрао би вас господин у цивилном оделу, неретко и двојица, окружени строгим портретима под генералским шапкама. Одмах до њих – строј, застава и главни гост, пожељно онај исти господин у цивилном оделу или, пак, неко са што сјајнијим еполетама. Такође, на видном месту, попут украса – неколико страних униформи. Ближе ободу панона и наниже фотографије би показивале

детале с обуке и методско-показних вежби, народ који аплаудира, децу која се веру по тенковима, ознојена лица нижих по чину, прашњаве униформе, рад, ред, дисциплину, сунце, кишу, блато, снег и остале тактичке ситуације.

И као што то већ у војскама бива, на свакога пре или касније дође ред – свако добије бар два минута славе. Свако бива похваљен, награђен, истакнут, изведен, наглашен или проглашен.

И као што то већ у војскама бива, на свакога пре или касније дође ред – свако добије бар два минута славе. Свако бива похваљен, награђен, истакнут, изведен, наглашен или проглашен. Најзад, наиђе тако и тај дан кад и фото-пано буде нарочито важан и када, попут војника на истуреном стражарском месту који испред пуковника „Гине“ дрекне: „Разводник напред, остали стој!“, оправда све своје сврхе.

Догоди се, дакле, тај свечани дан. Почасни строј, застава и командант опеглан и за-

тегнут као струна, слика и прилика оперативних способности јединице којом командује, дочекују високе госте.

Рапорт. Поздрав застави и почасном строју. Одјекује увежбано и сложено – „Здраво!“.

Високи гости прилазе укоченом команданту, рукују се с њим и вођени невидљивом руком протокола крећу путем којим се мора проћи – поред фото-панона. Кад тамо, с најдостојнијег места, које без двојбе указује на хијерархију – њихове слике. И остале.

На тренутак гости би застали испред шареног, под конач сложеног албума. Командант лево, пола корака иза њих, али тек толико да може видети благи израз задовољства на њиховим лицима.

Посета се наставља онако како је и започела. Приказују се спремност и способност припадника. Тенкови ричу по полигону, пршти маневарска муниција, док се пешадија пребацује „по групама“ према предњем крају непријатеља, негде у висини касарнске оgrade. Испод главног шатора високи гости посматрају борбено-тактичку представу. На свако питање командант спремно одговара.

На крају – испраћај. Следи анализа и сабирање утисака. На фото-панону већ сутра освануће нове фотографије високих гостију.

Тако месецима, па и годинама јунак наше приче немо и постојано приказује верност поретку. Док се једнога дана поредак не промени... И неког случајног јутра, пролазећи поред фото-панона, приметите да ту више нема високих гостију. Уместо њих појаве се неке друге фотографије „Из живота и рада јединце“.

Можда је некада неко и видео ту чудесну метаморфозу фото-хијерархије која се непогрешиво чита. Колективни заборав доследно се преслика на поредак фотографија.

Фото-пано остаје на месту у касарни поред којег морате проћи. Мало украшава, мало опомиње. И наставља да живи свој тајни живот...

Ништа лично. ■